

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: *Kallós János*

Cím: *Tőzsdetéboly*

Forrás: *Az Ujság*

Bp.
(Hely)

1920. 7/10
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy

387.6

Hely

Idő

"1920"

Személy

Közp. nyomt. XX. cs. 23. sz.

Budapest töváros háziyomdaja 1919.

Tőzsdetéboly.

— Az Ujság tudósítójától. —

A tőzsdetéboly epidemikus jellegű lett, olyan mint a spanyol nátha. Emberek, a kik azt sem tudják, hol a tőzsde, nők, a kik eddig csak toalettkukkal törődtek, járványszerű, de divatos betegséget kaptak meg: a börzén való játék lázat. A régi időkben, még a béke előtt is más volt a tőzsdetéboly jelentősége mint ma és másképpen értelmezték a játékos karakterét is. Még 5-6 év előtt pár százforintos differenciák már számottevő összegek voltak és a tőzsdetébolyok beutazták a vidéket, evidenciába tartották a pénzes és könnyelmű embereket, hogy megnyerjék és behálózák őket tőzsdén való játékra. Először nyerni engedték őket és a midőn így ők nyerték meg a játékos bizalmát, írást vettek tőle, hogy pénze, értékei fölött szabadon diszponálhatnak. Ettől fogva persze minden rosszul sikerült és a játékos — a kit különösen a vidéken tartottak evidenciában a postáskisasszony jóvoltából, mindenki tudta róla, hogy a börzén játszik — hamarosan elvesztette pénzét. A háboru alatti pénzinfláció, az új vagyonok keletkezése, a tőzsdetébolyok aránylag enyhe volta, az értékvizonyok eltolódása — a mi főleg abban jut kifejezésre, hogy az értékpapír a mai befektetési lehetőségek között a legkönnyebben és a legkisebb kockázattal szereshető és tartható meg — azt eredményezték, hogy a kisemberek is éppen úgy, mint a nagytőkések pénzüket legszívesebben a tőzsdén forgatják meg. A nagy hausse természetesen egyre nagyobb tömeget ragad magával. Miután az árfolyamok folyton emelkednek és a külső játékosok mind haussere spekulálnak és így legtöbbszörre pénzt kerestek, a nyerő játékosok egyre több embert animálnak játékra. Nem tud senki jobb hangulatot csinálni a tőzsdetébolyokra, mint a nyerő

kommittens, ő a leghálásabb animáló. Ma az a helyzet, hogy mindenki, a kinek néhány ezer koronája van, siet a tőzsdére, szinte ötletszerűen vásárol papírt, azt a papírt veszi meg, a melynél véletlenül megakad az ujsa az árfolyamlapon, a melynek neve szimpátikusan cseng. A társaságokban, sőt a zsuromon, estélyeken is mindenütt a tőzsdéről, a tippekről beszélnek és a kisasszonyok valósággal megostromolják a zsurom bankfiukat jótanácsért. Az egyik estélyen elmesélte egy fiatal leány, hogy 15.000 koronát kapott az anyjától és eddig már megduplázta a tőzsdén. Most valutával akar megpróbálkozni. Elbeszélésének hatása alatt egyik barátja a helyszínen „kiemelt” az atyja erszényéből egy tizezrest — hasonló célokra.

— Szeretnék magával mutyizni a börzén — mondják mostanában a teadélutánokon a divatba jött bankfiuknak a nők.

Egy orvos-ismerősöm mondotta el az alábbi esetet: Igen jómódu családhoz hívtak, a hol az asszony fejfájásokban szenvedett. Hosszas kezelés után bevallotta, hogy a férje tudta nélkül a tőzsdén játszik és bár nem veszít, de a játék annyira izgatja, hogy valószerűnek tartja, innen származnak a fejfájásai.

Egyik tőzsdetéboly adta elő tapasztalatainak kincsesládából az alábbi jellemző esetet: Van egy hivatalnok kommitenssem, a ki naponta 50-100 darabot vesz vagy elad, többnyire nyereséggel. Kistőkés, de most egyre nagyobb arányokban játszik. Napról-napra rosszabbul nézett ki. Végül megtudtam, hogy nagy nyeresége daczára lisztre sincs szíve pénzt adni és leányával — a ki valahol a vidéken lakik — süttet kenyeret. Ha véletlenül nem jön meg idejében a kenyér, inkább nem vesz és vár egy napig, de a tőzsdéről viszont nem marad le egy napon sem.

A legnagyobb számmal persze a banktisztviselők játszanak, a mi nem csoda, mert ők állnak legközelebb a „forrás”-hoz. Igaz, hogy van

egy megállapodás a bankok között, hogy tisztviselők saját intézeteiknél nem játszhatnak. Ez a megállapodás még az 1917. évi nagy krach idejében jött létre, a mikor néhány banknál óriási összegekkel maradtak tartozásban a tőzsdén operáló bankfiuk. Ma azonban ezt a megállapodást már rég eifejeztették a bankoknál, de ha érvényben is tartanák a megállapodást, a banktisztviselők megtalálnák a módját, hogy a tőzsdén játszanak. A tőzsdetébolyt is azért kellett kitolni 11 órára, mert fél 11-ig nem tudták feldolgozni a bankokban a felek megbízásait. A tőzsdetébolyok előtt ma valósággal sorba állnak és az anyag feldolgozása a késő esti órákig tart. Természetes, hogy a tőzsdetéboly üzlet eme hihetetlen fellendülésén rengeteg összeget keresnek a bankok. A jutalék és a kurtázs is csinos jövedelmet jelent, de a kisebb bankoknál divik az u. n. „vegtrákolás” is, a mi annyit jelent, hogy a feleknek alacsonyabb árfolyamot mondanak be a ténylegesen előfordult árfolyamnál. A differencia persze a „vegtrákoló” banké. A mostani hausse-ban gyakran előfordult az is, hogy egyik-másik bank megbízás nélkül adott el papirokat. Ilyen esetekből kifolyólag több pör van folyamatban a tőzsdetéboly előtt. A tőzsde külső képén is meglátszik a felfokozott érdeklődés. A bejáratnál száz és száz ember áll és a közeli kétfogatu standon sem vállalnak délig fuvart a kocsisok, mert már őket is jobban izgatja a Fabank kurzusa, mint a jól fizető pasas. A forgalom növe-

kedésére jellemző az is, hogy hétfő óta 22 helyi telefon van bekapcsolva az eddigi tíz készülék helyett. És a mai körülmények között csaknem kizárólag Budapest játszik a tőzsdén, mert a

vidék a rossz posta- és telefonösszeköttetés miatt nem tud részt venni a tőzsdetébolyokban. Mi lesz majd akkor, ha a jó vidék is beleszól a kurzusok irányításába? **Kallós János**